

Lutetiumtherapie bij prostaatkanker

Lutetiumtherapie is soms een mogelijke behandeling voor uitgezaaide prostaatkanker. Je arts legt uit of je ervoor in aanmerking komt en wat de behandeling inhoudt.

Op deze pagina

1. Hoe werkt Lutetium-177-PSMA?
2. Voorbereidende onderzoeken
3. Behandeling en opvolging
4. Mogelijke nevenwerkingen
5. Richtlijnen en leefregels voor thuis
6. Aandachtspunten

Hoe werkt Lutetium-177-PSMA?

De behandeling met het radioactieve geneesmiddel Lutetium-177-PSMA richt zich op het eiwit PSMA (Prostaat Specifiek Membraan Antigeen). Dat is in hoge concentratie aanwezig op het oppervlak van de prostaatkankercel. Lutetium-177-PSMA bindt heel specifiek op die PSMA-eiwitten, waardoor het de kankercel van binnenuit kan bestralen. We hopen de kankercellen op die manier te verkleinen of de groei ervan af te remmen, terwijl omgevend gezond weefsel wordt gespaard.

De behandeling met Lutetium-177-PSMA is pijnloos en wordt meestal goed verdragen. Ze leidt zelden tot genezing maar kan wel je leven verlengen en je levenskwaliteit verbeteren.

Een volledige behandeling bestaat uit 6 kuren met een interval van 6 tot 8 weken tussen elke toediening. Als we na de 2e kuur vaststellen dat de behandeling niet het gewenste resultaat geeft, stoppen we ze.

Vorbereidende onderzoeken

Bloedonderzoek

Bij het begin van de behandeling controleren we verschillende bloedwaarden, waaronder

- je algemeen bloedbeeld (bloedtest die de samenstelling van je bloed analyseert, inclusief rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes)
- je lever- en nierfunctie
- je PSA (Prostaat Specifiek Antigeen): een eiwit dat de prostaat aanmaakt

Tussen de behandelingen door onderzoeken we je bloed regelmatig opnieuw. Zo kunnen we de functie van je vitale organen en het verloop van de behandeling monitoren.

PSMA PET-CT-scan

Een **PSMA PET-CT-scan** spoort met een kleine hoeveelheid radioactieve tracer (18F-PSMA) de uitzaaiingen op en toont in welke mate die 'speurstof' wordt opgenomen in de prostaatkankercellen. Zo kunnen we bepalen of je in aanmerking komt voor de behandeling.

Voor dit onderzoek krijg je eerst een kleine hoeveelheid radioactieve tracer ingespoten in een ader. Na minstens een uur is die stof voldoende opgenomen en kunnen we starten met de scan. De scan zelf ongeveer 20 minuten.

Nierfunctiescan (indien nodig)

Lutetium-177-PSMA is sterk radioactief en wordt via je nieren en urinewegen uit je lichaam verwijderd. Bij een vertraagde afvoer van urine bestaat het risico dat je nieren een te hoge stralingsdosis ontvangen. Als je arts dat nodig acht, zal die een **nierfunctiescan** (renografie) voorschrijven. Die scan laat toe om de afloop van urine naar je blaas te evalueren.

Voor dit onderzoek krijg je eerst een kleine hoeveelheid radioactieve tracer ingespoten in een ader. Onmiddellijk daarna start de scan, die ongeveer 45 minuten duurt. Soms krijg je ook nog een bijkomend plasmiddel (Lasix).

Afhankelijk van de resultaten van dat onderzoek stellen we soms voor om preventief een **ureterstent** (JJ-stent of dubbel-J-stent) te plaatsen. Dat is een dun slangetje met aan de twee uiteinden een krul. In de twee krullen zitten gaatjes om de afloop van urine van de nier naar de blaas te bevorderen.

Risico's ioniserende straling

Voor een PSMA PET-CT-scan en een nierfunctiescan gebruiken we een licht radioactieve stof. De kans op schadelijke gezondheidseffecten is heel klein. Toch nemen we altijd de nodige voorzorgsmaatregelen. Je krijgt nooit meer straling dan strikt nodig is. [Lees meer over de werking en risico's van ioniserende straling.](#)

Behandeling en opvolging

Waar gebeurt de behandeling?

De behandeling vindt plaats in ZAS Augustinus.

Wat breng je mee naar het ziekenhuis?

- toiletgerief
- thuismedicatie
- eventueel eigen (niet-alcoholische) drank, snacks of eten
- boek, tijdschriften, laptop/tablet, gsm...
- eigen incontinentiemateriaal (indien nodig)
- eventueel een oude pyjama die je kan achterlaten als die na je overnachting in het ziekenhuis te veel straling bevat

Dag behandeling

- Op de dag van de behandeling mag je 's morgens een licht ontbijt nemen.
- Je komt op het afgesproken uur naar de verpleegafdeling D01 (ZAS Augustinus, route 101).
- Een verpleegkundige plaatst een infuus in je arm en je krijg medicatie tegen misselijkheid.
- Via hetzelfde infuus krijg je in de loop van de voormiddag Lutetium-177-PSMA toegediend.
- Nadat je het medicijn kreeg toegediend, haalt een verpleegkundige het infuus opnieuw weg.

Opname en bezoek

- Omwille van het stralingsrisico is het nodig dat je gedurende 24 uur wordt opgenomen in een speciaal uitgeruste eenpersoonskamer op de verpleegafdeling D01 (ZAS Augustinus, route 101).
- Er mag tijdens je opname géén bezoek langskomen.

Dag na behandeling

- De dag na de behandeling meten we hoeveel straling je lichaam nog uitstraalt. Als die waarde laag genoeg is, mag je naar huis gaan.
- Voor je naar huis vertrekt, doet de nucleair arts een controlescan (post-therapiescan) om de stralingsdosis op kritische organen te meten en na te gaan of Lutetium-177-PSMA zich correct aan de kankercellen heeft gebonden. De scan gebeurt op de dienst Nucleaire geneeskunde in ZAS Augustinus (route 261).

Mogelijke nevenwerkingen

Op korte termijn

De meest voorkomende bijwerkingen op korte termijn zijn misselijkheid/braken en vermoeidheid. Pijn komt zelden voor.

Op lange termijn

- Het aantal rode en witte bloedcellen en het aantal bloedplaatjes kunnen dalen. Die bijwerking noemt men beenmergdepressie en is tijdelijk. Om dat op te volgen, controleren we 3 weken na elke toediening van Lutetium-177-PSMA je bloed.
- Je nierfunctie kan afnemen. Dat controleren we via een bloedonderzoek vooraf en 3 weken na elke toediening.
- Ook je speeksel- en traanklieren nemen het radioactieve Lutetium-177-PSMA op. Daardoor kunnen die tijdelijk wat minder goed functioneren, wat kan leiden tot een droge mond en droge ogen.

Wanneer contact opnemen?

Neem contact op met je behandelend arts als je

- ernstige bijwerkingen hebt;
- koorts krijgt;
- sneller blauwe plekken krijgt.

Richtlijnen en leefregels voor thuis

Na iedere behandeling met Lutetium-177-PSMA zendt je lichaam tijdelijk een kleine hoeveelheid straling uit. Om de blootstelling voor mensen in je omgeving zo laag mogelijk te houden, is het belangrijk dat je de volgende richtlijnen gedurende **de eerste 3 dagen na elke behandeling** respecteert:

- Drink een ruime hoeveelheid vloeistof (liefst water) voor en na de toediening van het radioactieve medicijn.
- Urineer altijd zittend. Was je handen zorgvuldig met water en zeep na elk toiletgebruik en spoel het toilet 2x door met gesloten deksel.
- Let erop dat je zoveel mogelijk afstand bewaart ten opzichte van je huisgenoten (minstens 1 meter).
- Slaap tijdelijk niet samen met je partner. Slaap in aparte bedden of in aparte kamers.
- Vermijd situaties waarbij gedurende meer dan 1 uur eenzelfde persoon zich op minder dan 1 meter afstand van je bevindt. Denk bijvoorbeeld aan voorstellingen, sportwedstrijden, horecabezoek, openbaar vervoer, kantoorwerk ...
- Kinderen zijn gevoeliger voor straling. Vermijd daarom bezoek van kinderen (< 12 jaar) en zwangere vrouwen. Je krijgt de raad om inwonende kinderen of zwangere vrouwen gedurende 7 dagen na elke toediening elders te laten logeren.
- Gebruik je luiers, incontinentiemateriaal of sondemateriaal? Bewaar die tot 7 dagen na de behandeling apart in een gesloten zak voor je ze meegeeft met het huishoudelijk afval.
- Gebruik aparte handdoeken en beddengoed. Je moet ze wel niet apart wassen en iedereen mag ze nadien opnieuw gebruiken.
- Vermijd geslachtsgemeenschap gedurende 7 dagen na behandeling. Stel een gepland ouderschap uit tot 4 maanden na de laatste kuur.

Aandachtspunten

- Hou je aan de behandelingskalender. Kan je niet aanwezig zijn voor de toediening van Lutetium-177-PSMA? Verwittig dan minstens 10 dagen voor de geplande datum

de dienst **Nucleaire geneeskunde**.

- Kan je door ziekte niet naar het ziekenhuis komen voor je behandeling? Verwittig dan zo snel mogelijk de dienst **Nucleaire geneeskunde** zodat we tijdig de bestelling van Lutetium-177-PSMA kunnen annuleren en zo hoge kosten kunnen vermijden.
- Breng je zorgverleners (artsen, verpleegkundigen, kinesist, tandarts ...) op de hoogte van je behandeling met Lutetium-177-PSMA.
- Hou de ontslagkaart die je na elke behandeling meekrijgt 28 dagen bij en toon ze bij elke verzorging of ziekenhuisopname.
- Mocht je binnen 28 dagen na de laatste toediening overlijden, dan is begraven omwille van de straling veiliger dan cremeren. Als er toch voor crematie wordt gekozen, zijn bijzondere maatregelen nodig om de stralingsbescherming van alle betrokkenen te kunnen garanderen.

Lees ook

- **Prostaatkanker: stadia en risico-inschatting**

Laatst bijgewerkt op 10/05/2024

Behandeling prostaatkanker

Diensten

1 - 2 van 2

Expertisecentrum

Kliniek voor urologische tumoren

Urologische oncologie

Dienst

Nucleaire geneeskunde

beeldvorming met radioactieve isotopen

beeldvorming met radio-isotopen

isotopenonderzoek

isotopenscan

isotopentherapie

beeldvorming met radiofarmaca

metabole beeldvorming en therapie

Aanwezig in de volgende locaties: ZAS Augustinus ZAS Cadix ZAS Middelheim ZAS Palfijn ZAS Sint-Jozef ZAS Vincentius	PET-scan Aanwezig in de volgende locaties: ZAS Augustinus ZAS Middelheim ZAS Palfijn ZAS Vincentius
Contacteer Over deze dienst	Contacteer Over deze dienst

Info ombudsdienst

Heb je een compliment of ben je niet tevreden?

Dat kan je via de website melden aan de Ombudsdienst: [zas.be/ombudsdienst](https://www.zas.be/ombudsdienst)

VU: Willeke Dijkhoffz, Kempenstraat 100, 2030 Antwerpen

Source: <https://www.zas.be/behandelingen/lutetiumtherapie-bij-prostaatkanker>